

Klaus Regling Capital.gr interview (Greek version)

[View PDF](#)

11/04/2022

Interviews

ESM

Συνέντευξη με τον Κλάους Ρέγκλινγκ, Διευθύνοντα Σύμβουλο του ESM

Έκδοση Κεφάλαιο

Δημοσιεύθηκε στις 9 Απριλίου 2022

Ιντερβιέβερ: Μαρία Ψαρά

Γλώσσα πρωτοτύπου: Αγγλικά

Μετά την πανδημία, ο πόλεμος στην Ουκρανία. Αν και είναι ακόμη νωρίς, ποιες πιστεύετε ότι θα είναι οι επιπτώσεις στην ευρωπαϊκή οικονομία;

Υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα. Ο πόλεμος στην Ουκρανία θα έχει αναμφίβολα αντίκτυπο στην ευρωπαϊκή οικονομία, η οποία όμως ανακάμπτει έντονα μετά την πανδημία. Το πόσο θα επιβραδυνθεί η ανάπτυξη εξαρτάται από το πώς θα εξελιχθεί ο πόλεμος. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας και των τροφίμων που ήδη βλέπουμε θα αποδυναμώσουν την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών. Αυτό, σε συνδυασμό με την αυξημένη αβεβαιότητα και τις νέες διαταραχές στις αλυσίδες εφοδιασμού ενδέχεται να μειώσουν σημαντικά την ανάπτυξη φέτος.

Υπάρχουν όμως και θετικές πτυχές. Μέχρι την εισβολή είχαμε ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική, η οποία αντισταθμίζει τις αρνητικές επιπτώσεις του πολέμου. Οι χώρες στην Ευρώπη εφαρμόζουν πρόσθετες μεταρρυθμίσεις, με την στήριξη της χρηματοδότησης του NextGenerationEU. Αυτό ενισχύει το αναπτυξιακό δυναμικό. Επίσης, οι καταναλωτές συσώρευσαν ένα σημαντικό απόθεμα αποταμιεύσεων κατά τη διάρκεια των δύο ετών της πανδημίας, αποταμιεύσεις που υπερβαίνουν αυτό που θα είχαν συσσωρεύσει χωρίς την πανδημία. Αυτό το πρόσθετο απόθεμα αποταμιεύσεων μπορεί να συμβάλει στην άμβλυνση της μείωσης της αγοραστικής δύναμης που προκαλείται από τις υψηλότερες τιμές της ενέργειας.

Στην πανδημία, η ΕΕ ενήργησε γρήγορα, δημιουργώντας το Ταμείο Ανάκαμψης. Πιστεύετε ότι οι κοινοί μηχανισμοί χρηματοδότησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα ήταν η απάντηση και στην περίπτωση της ενεργειακής κρίσης, των επενδύσεων στην άμυνα και των επιπτώσεων του πολέμου εν γένει;

Αυτή είναι μια συζήτηση που διεξάγεται μεταξύ των ηγετών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι η σημερινή κατάσταση διαφέρει από την πανδημία, όταν χρειαζόταν προσωρινή χρηματοδοτική στήριξη μέχρι να αρχίσει η ανάκαμψη. Τώρα, η ενεργειακή κρίση και οι επενδύσεις στην άμυνα μπορεί να απαιτούν μόνιμη αύξηση των δαπανών, η οποία δεν μπορεί εύκολα να παρασχεθεί από ευρωπαϊκές πηγές.

Επίσης, λόγω των υψηλότερων επιπέδων χρέους, η γενική στήριξη που δόθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις φαίνεται λιγότερο κατάλληλη τώρα. Οι υπουργοί Οικονομικών, στο ανακοινωθέν τους μετά το τελευταίο Eurogroup, ορθώς τάχθηκαν υπέρ των στοχευμένων και προσωρινών μέτρων.

Ωστόσο, τα κεφάλαια του Next Generation EU (σ.σ. Ταμείου Ανάκαμψης) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αύξηση της στρατηγικής ανεξαρτησίας της Ευρώπης από

τις ρωσικές εισαγωγές ενέργειας. Και αυτό μπορεί να ενισχυθεί, καθώς δεν έχουν ζητηθεί όλα τα χρήματα από τις κυβερνήσεις μέχρι στιγμής. Πρόκειται για μια σημαντική στρατηγική στήριξη, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία μπορεί να παρασχεθεί γρήγορα.

Είναι αναπόφευκτη η παράταση της γενικής ρήτρας διαφυγής και για το 2023;

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα επανεκτιμήσει τις δημοσιονομικές της κατευθύνσεις τον Μάιο, υπό το πρίσμα των νέων ευρωπαϊκών προβλέψεων που θα παρουσιαστούν τότε. Δεδομένης της αβεβαιότητας που αντιμετωπίζουμε, η επανεκτίμηση είναι πολύ λογική. Με την ευκαιρία αυτή, η Επιτροπή θα αξιολογήσει επίσης κατά πόσον η γενική ρήτρα διαφυγής πρέπει να παραταθεί.

Ανησυχείτε για μια νέα ευρωπαϊκή κρίση χρέους στον απόηχο των χωρών που δανείζονται για την πανδημία και στηρίζουν τις κοινωνίες για τις κρίσεις;

Η πολιτική απάντηση στην πανδημία ήταν αναγκαία. Προκάλεσε αναπόφευκτα υψηλότερα ελλείμματα, τα οποία, σε συνδυασμό με τη χαμηλότερη οικονομική ανάπτυξη, ώθησαν τα επίπεδα του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ σε υψηλότερα επίπεδα. Παρά την αύξηση, αυτό εξακολουθεί να είναι διαχειρίσιμο.

Ωστόσο, οι χώρες με υψηλό χρέος πρέπει να μειώσουν τα επίπεδα του χρέους τους με την πάροδο του χρόνου και να διασφαλίσουν ότι η εξυπηρέτηση του χρέους θα παραμείνει διαχειρίσιμη και στο μέλλον. Νομίζω όμως ότι έχουν τον χρόνο, ή τη δημοσιονομική ευελιξία, για να το κάνουν αυτό με τρόπο που να στηρίζει την ανάπτυξη.

Ο πληθωρισμός έχει φθάσει σε ιστορικά υψηλά επίπεδα στην Ευρώπη. Πιστεύετε ότι είναι εδώ για να μείνει;

Το σοκ από τις τιμές των εμπορευμάτων που αντιμετωπίζει η ευρωζώνη έχει ιστορικές διαστάσεις. Έχει πλέον φτάσει σε μεγέθη συγκρίσιμα με το μεγάλο σοκ των τιμών του πετρελαίου τη δεκαετία του 1970. Οι τιμές της ενέργειας και των τροφίμων μπορεί να παραμείνουν υψηλές για κάποιο χρονικό διάστημα. Αυτό θα εξαρτηθεί από τον πόλεμο και την περαιτέρω εξέλιξη των τιμών των εμπορευμάτων.

Ευτυχώς, οι μακροπρόθεσμες προσδοκίες για τον πληθωρισμό και οι μισθοί εξακολουθούν να φαίνονται καλά ευθυγραμμισμένοι με τον στόχο της ΕΚΤ για σταθερότητα των τιμών και δεν βλέπουμε μέχρι στιγμής δευτερογενείς επιπτώσεις στην αγορά εργασίας.

Να περάσουμε τώρα στο θέμα της Ελλάδας. Η Ελλάδα αποπλήρωσε τα ακριβά δάνεια του ΔΝΤ και μέρος της Ελληνικής Δανειακής Διευκόλυνσης (GLF). Τι σημαίνει αυτό για τον ΕΜΣ;

Η πλήρης πρόωρη αποπληρωμή των εκκρεμών δανείων του ΔΝΤ της Ελλάδας, καθώς και η προπληρωμή μέρους των δανείων της GLF, στέλνει θετικό μήνυμα στις αγορές σχετικά με τη χρηματοδοτική θέση της Ελλάδας. Θα έχει επίσης θετικό αντίκτυπο στο προφίλ του δημόσιου χρέους της Ελλάδας και θα δημιουργήσει κάποια εξοικονόμηση για τον ελληνικό προϋπολογισμό. Αυτές είναι ευπρόσδεκτες εξελίξεις για τον ΕΜΣ και τον EFSF, οι οποίοι κατέχουν περίπου το ήμισυ του δημόσιου χρέους της Ελλάδας. Τα συμφέροντά μας είναι ευθυγραμμισμένα.

- Αυτό το καλοκαίρι σηματοδοτεί το τέλος της περιόδου ενισχυμένης εποπτείας για την Ελλάδα. Ωστόσο, υπάρχει ακόμη μία εκκρεμής δόση. Τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει; Υπάρχει περίπτωση να συνεχιστεί η ενισχυμένη εποπτεία;

Γνωρίζουμε ότι η Ελλάδα θα βρίσκεται υπό ενισχυμένη εποπτεία μέχρι τα τέλη του καλοκαιριού, όπως αποφάσισε η Κομισιόν τον Ιανουάριο, όταν την ανανέωσε από τον Φεβρουάριο έως τον Αύγουστο του 2022. Το τι θα γίνει μετά και υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να εκταμιευθεί η τελευταία δόση του χρέους είναι ακόμη υπό συζήτηση μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης, των ευρωπαϊκών θεσμών και των άλλων κρατών μελών.

Υπάρχουν κάποιες ανησυχίες ότι η Ελλάδα δεν θα μπορέσει να σταθεί στα πόδια της χωρίς ενισχυμένη εποπτεία. Εσείς τι πιστεύετε;

Με την πάροδο των ετών, οι ελληνικές κυβερνήσεις εισήγαγαν πολλές μεταρρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό της χώρας, η διάρθρωση του χρέους και η δημοσιονομική της θέση έχουν βελτιωθεί- και οι τράπεζες έχουν μειώσει δραστικά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ενισχύοντας παράλληλα τους δείκτες κεφαλαίου.

Η Ελλάδα βρίσκεται σήμερα σε καλύτερη θέση από ό,τι στο παρελθόν. Ωστόσο, ο ΕΜΣ είναι ένας μακροπρόθεσμος εταίρος της Ελλάδας. Είμαστε ο μεγαλύτερος

πιστωτής της, μαζί με το EFSF.

Η συνεργασία μας με τις αρχές και τον λαό της Ελλάδας δεν θα σταματήσει με το τέλος της ενισχυμένης εποπτείας. Θα συνεχίσουμε να συνεργαζόμαστε για να στηρίξουμε τις προσπάθειες για την ενίσχυση του μακροπρόθεσμου αναπτυξιακού δυναμικού της χώρας, το οποίο είναι καθοριστικό για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του χρέους.

Και μετά τι; Θα επιστρέψει η Ελλάδα τις συμφωνηθείσες δεσμεύσεις για πρωτογενές πλεόνασμα 2,2% από το 2023; Είναι αυτό εφικτό υπό τις νέες συνθήκες;

Εκτιμώ ότι η κυβέρνηση έχει ανακοινώσει την πρόθεσή της να έχει πρωτογενές πλεόνασμα το 2023. Είναι σημαντικό το πρωτογενές πλεόνασμα να παραμείνει πολύ κοντά στα συμφωνηθέντα επίπεδα. Η δημοσιονομική σύνεση στο μέλλον θα είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του χρέους και της εμπιστοσύνης της αγοράς. Επιπλέον, η δημοσιονομική πορεία είναι ένας σημαντικός παράγοντας που θα εξετάσουν οι οίκοι αξιολόγησης όταν αποφασίσουν να αναβαθμίσουν την αξιολόγηση της χώρας σε επενδυτική βαθμίδα.

Κατά τη διάρκεια σας πανδημίας, το ελληνικό χρέος ξεπέρασε το 200% του ΑΕΠ. Η Κομισιόν συνιστά συγκράτηση των δαπανών και σταδιακή προσαρμογή σας χώρες με υψηλό χρέος. Ποια είναι η γνώμη σας;

Συμφωνώ με αυτή τη σύσταση της Επιτροπής, και για την Ελλάδα. Η Ελλάδα έχει, μακράν, το υψηλότερο ποσοστό χρέους στην Ευρώπη. Όμως, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η δομή του χρέους της Ελλάδας είναι επίσης μοναδική. Η συντριπτική πλειονότητα του δημόσιου χρέους της Ελλάδας κατέχεται από πιστωτές του δημόσιου τομέα. Ο ESM και το EFSF είναι οι μεγαλύτεροι, όπως έχω ήδη αναφέρει. Ως εκ τούτου, τα υψηλά επίπεδα χρέους δεν συνεπάγονται άμεσους κινδύνους για τη βιωσιμότητα του χρέους της Ελλάδας. Οι όροι δανεισμού του ΕΜΣ είναι πολύ ευνοϊκοί, με μεγάλες διάρκειες ωρίμανσης και χαμηλά επιτόκια που συνδέονται με την ισχυρή πιστοληπτική μας αξιολόγηση. Σε κάθε περίπτωση, όπως είπα προηγουμένως, η δημοσιονομική σύνεση είναι το κλειδί και θα στηρίξει τη βιωσιμότητα του χρέους της Ελλάδας μακροπρόθεσμα.

Βρισκόμαστε σε περίοδο διαβούλευσης σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο επίκεντρο βρίσκεται η

πρόταση του ΕΜΣ για ένα όριο χρέους 100%. Ποια πιστεύετε ότι θα πρέπει να είναι τα βασικά σημεία αλλαγής στους δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ;

Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης της Ευρώπης λειτούργησε αρκετά καλά, αλλά πρέπει να μεταρρυθμιστεί. Οι επενδυτές σήμερα έχουν ελάχιστη εμπιστοσύνη στο τρέχον πλαίσιο με την πολυπλοκότητα και τις πολλές εξαιρέσεις. Ένα αξιόπιστο πλαίσιο για τη δημοσιονομική πολιτική είναι απαραίτητο στη νομισματική μας ένωση. Τα κύρια στοιχεία του Συμφώνου χρονολογούνται από την εισαγωγή του τη δεκαετία του 1990 και δεν αντικατοπτρίζουν το μεταβαλλόμενο μακροοικονομικό περιβάλλον.

Τα επιτόκια, για παράδειγμα, δεν θα παραμείνουν τόσο χαμηλά όσο είναι σήμερα, αλλά θα εξακολουθούν να είναι χαμηλότερα από ό,τι την εποχή της διαπραγμάτευσης της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Αυτό σημαίνει ότι υψηλότεροι στόχοι για το χρέος θα μπορούσαν να γίνουν αποδεκτοί. Δεν υπαινίσσομαι ότι οι χώρες δεν χρειάζεται να είναι προσεκτικές. Ο βασικός στόχος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, δηλαδή η διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους σε όλες τις χώρες ανά πάσα στιγμή, παραμένει. Ελπίζω ότι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το διάστημα κατά το οποίο έχουν ανασταλεί οι κανόνες της ΕΕ για τα δημοσιονομικά ελλείμματα για να συμφωνήσουμε σε ένα βελτιωμένο, απλούστερο και πιο αξιόπιστο πλαίσιο δημοσιονομικής εποπτείας.

Υπάρχουν δύο κύριες "σχολές σκέψης" σχετικά με την προσέγγιση των μεταρρυθμίσεων: των «τσιγκούνηδων του Βορρά» (frugals) και η άλλη προέρχεται από το Νότο της Ευρώπης, υποστηρίζοντας ότι πρέπει να πάρουμε τα διδάγματα από τις προηγούμενες κρίσεις. Με ποια από τις δύο συμφωνείτε περισσότερο;

Αυτή είναι μια καλή ευκαιρία να εγκαταλείψουμε τους αρχαϊκούς και τεχνητούς ανταγωνισμούς, π.χ. μεταξύ "Βορρά" και "Νότου". Οι χώρες της Ευρωζώνης έχουν πολύ περισσότερα κοινά συμφέροντα από ό,τι αντικρουόμενα και αυτό θα πρέπει να τονιστεί περισσότερο στη δημόσια συζήτηση. Η ευρωπαϊκή οικονομία βρίσκεται σε παγκόσμιο ανταγωνισμό και πρέπει να είναι καλύτερα προετοιμασμένη γι' αυτόν. Μια πιο ανθεκτική νομισματική ένωση είναι προς το συμφέρον όλων των μελών της.

Η θητεία σας στο EMS λήγει σε λίγους μήνες. Ποια ήταν η πιο σημαντική στιγμή αυτής της περιόδου; Ποια απόφαση θα αλλάζατε αν μπορούσατε να γυρίσετε το χρόνο πίσω;

Επί τέσσερις δεκαετίες, το έργο μου περιστρέφεται γύρω από την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και το ευρώ. Πιστεύω ότι το ευρώ αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και ότι ο ρόλος του είναι καθοριστικός για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής κυριαρχίας.

Είμαι υπερήφανος που το ΕΤΧΣ (EFSF) και αργότερα ο ΕΜΣ συνέβαλαν στην ανθεκτικότητα του ευρώ και βοήθησαν να παραμείνει η Ευρωζώνη ανέπαφη. Χωρίς αυτά, ορισμένες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, θα μπορούσαν να είχαν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τη νομισματική ένωση και αυτό θα σήμαινε ακόμη περισσότερες δυσκολίες για τους Έλληνες πολίτες. Η αποτροπή αυτού του γεγονότος ήταν πολύ σημαντική.

Όπως συμβαίνει με όλες τις διαδρομές, η δική μου δεν ήταν μια ευθεία γραμμή, αλλά δεν θα γύριζα το χρόνο πίσω για να την αλλάξω.

Contacts

[Cédric Crelo](#)

Head of Communications and Chief Spokesperson

+352 260 962 205

c.crelo@esm.europa.eu

[Anabela Reis](#)

Deputy Head of Communications and Deputy Chief Spokesperson

+352 260 962 551

a.reis@esm.europa.eu

[Juliana Dahl](#)

Principal Speechwriter and Principal Spokesperson

+352 260 962 654

j.dahl@esm.europa.eu